

การเลือกเส้นทางและตั้งข้อกำหนดการลงทุนร่วมกันระหว่าง รัฐบาลและเอกชน
ของรตโดยสารประจำทางในเขตตัวเมืองจังหวัด เชียงใหม่

นาย ธรรมธาดา คำชนนันท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม ภาควิชาศูนย์ระดับภูมิภาคทางวิศวกรรมระบบการผลิต
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2467-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**CHIANG MAI CITY BUS ROUTE SELECTION AND POLICY DEVELOPMENT
FOR CO-INVESTMENT BETWEEN GOVERNMENT AND PRIVATE INVESTORS**

Mr. Thanthada Kamchomnan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering Program in Engineering Management**

The Regional Center for Manufacturing System Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2467-1

Copyright of Chulalongkorn University

ชรรษ์ธาดา คำขมนันท์ : การเลือกเส้นทางและตั้งข้อกำหนดการลงทุนร่วมกันระหว่าง รัฐบาลและเอกชน ของรถโดยสารประจำทางในเขตตัวเมืองจังหวัด เชียงใหม่ (CHIANG MAI CITY BUS ROUTE SELECTION AND POLICY DEVELOPMENT FOR CO-INVESTMENT BETWEEN GOVERNMENT AND PRIVATE INVESTORS) อ. ที่ปรึกษา : ศศ.สุทัศน์ รัตนเกื้อกัจจวน, 148 หน้า. ISBN 974-53-2467-1

ปัญหาหนึ่งที่เป็นปัญหารุนแรงของจังหวัดเชียงใหม่คือปัญหาด้านการจราจร สาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งของปัญหานี้คือ คุณภาพของการบริการของการขนส่งมวลชนของจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบัน ความไม่แน่นอน และการบริการที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้คนหันไปพึ่งพาหนะส่วนบุคคลมากขึ้น

รถโดยสารประจำทางถูกเสนอให้เป็นทางเลือกปัญหา เนื่องจาก ความแน่นอนของการให้บริการ อย่างไรก็ตาม ในอดีตนั้น เชียงใหม่เคยมีบริการของรถโดยสารประจำทาง แต่ประสบการขาดทุนจนต้องถูกระงับ การบริการไปในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ แต่เมื่อไม่นานมานี้ ทางเทศบาลจังหวัดเชียงใหม่ได้เริ่มให้บริการรถโดยสารประจำทางอีกครั้งโดยใช้ชื่อว่า CMB โดยให้บริการในสองเส้นทาง ซึ่งอ้างอิงมาจากแบบของเส้นทาง ออกแบบโดยกรมการขนส่งทางบกเมื่อสี่ปีก่อน ค่าโดยสารของ CMB อยู่ที่ สิบบาทตลอดสายสำหรับผู้ใหญ่ และ ห้าบาทตลอดสาย สำหรับเด็กและนักเรียนนักศึกษา เวลาการออกรถในแต่ละรอบเท่ากับสิบห้านาที

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้นำเสนอ การให้บริการรถโดยสารสาธารณะประจำทางโดยการลงทุนร่วมกัน ระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการขนส่งมวลชนในจังหวัดเชียงใหม่ เส้นทางในการให้บริการถูกเลือกจากเส้นทางที่คาดว่าจะมีผู้โดยสารมากที่สุดโดยใช้ Sequential Model ในการประมาณ จำนวนผู้โดยสาร จากนั้นข้อกำหนดในการลงทุนร่วมกันจะถูกกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงการอยู่รอดของโครงการ และการรักษาให้คงเป็นการให้บริการแก่สังคม ในขั้นสุดท้าย การวิเคราะห์ทางด้านการเงินจะถูกนำมาใช้วิเคราะห์ เพื่อประเมินผลและประเมินความสามารถในการดึงดูดการลงทุนของโครงการ

โครงการ การลงทุนร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ ประจำทาง ที่ได้นำเสนอนี้ สามารถแก้ไขสาเหตุหลักที่ทำให้การให้บริการ ในอดีตประสบภาวะขาดทุนจนต้อง ชกเลิกการให้บริการ โดยโครงการที่นำเสนอเป็นโครงการที่เน้นด้านผลกำไร แต่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล เพื่อรักษาความเป็นบริการสังคม การเน้นด้านผลกำไรจะแก้ไขปัญหาในด้านเงินงบประมาณและยังผลักดันให้ การบริการเน้นความสำคัญไปที่ผู้โดยสารคนอื่นด้วย การพิจารณาเลือกเส้นทางอย่างระมัดระวังจะแก้ปัญหา ด้านจำนวนผู้โดยสารขนส่งสาธารณะ และยังแก้ไขปัญหาด้านพื้นที่ในการให้บริการ ตารางเวลาในการให้บริการนั้น มาจากการคำนวณโดยเน้นให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้โดยสารให้มากที่สุด เพื่อนเป็นการแก้ไขปัญหาด้าน ของคุณภาพการให้บริการ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ควรใช้เพื่อเป็นแนวทางในการลงทุนร่วมกัน ในโครงการการ ให้บริการรถขนส่งมวลชนสาธารณะประจำทางในอนาคตต่อไป

ภาควิชาศูนย์ระดับภูมิภาคทางวิศวกรรมระบบการผลิต .....ลายมือชื่อผู้คิด.....

สาขาวิชา การจัดการทางวิศวกรรม .....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2548

4771611921 :MAJOR ENGINEERING MANAGEMENT

KEY WORD: BUS ROUTE SELECTION AND POLICY DEVELOPMENT

THANTHADA KAMCHOMNANT: CHIANG MAI CITY BUS ROUTE SELECTION AND POLICY DEVELOPMENT FOR CO-INVESTMENT BETWEEN GOVERNMENT AND PRIVATE INVESTORS. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. SUTHAS RATANAKUAKUNGWAN, 148 PP. ISBN 974-53-2467-1

One of the most severe problems in Chiang Mai is traffic congestion. One of the major causes of the problem is poor public transport. Poor quality of the service and its unreliable characteristic, together drives people to personal vehicle.

Bus is determined to the key solution to improve the quality of current public transit service due to its reliable characters. Bus was once operated in Chiang Mai but because of the poor quality of service, poor coverage, and lack of fund from government causes the service bankruptcy.

The co-investment, between government and private sectors, bus transit service is proposed to serve as the alternative means of public transport for people of Chiang Mai. The thesis acts as a guideline for establishment of co-investment public transit service. The route for the operation is selected according to the highest demand potential estimated through Sequential Model. Then the manner of co-investment are established with consideration of the successful future of the operation while remain the social service characteristic. Finally the project is analyzed, financial wise, to evaluate its financial ability and attractiveness of the project.

The proposed system of co-investment bus transit service solves the four causes of the bankruptcy. The profit orientated, but under government supervision, solves the funding problem as well as drives the improvement of service quality. Carefully selected route, ensures the amount of demand and solve coverage area. And a good schedule suited the passenger's needs is determined from calculation and analysis of passengers needs. Therefore the proposed system is recommended to be used as a guideline for future co-investment public transit project.

Department The Regional Center for Manufacturing System Engineering   Student's Signature.....
Field of Study Engineering Management ..... Advisor's signature.....
Academic Year 2005

ACKNOWLEDGMENTS

It is my great pleasure to express my gratitude to Assistance Professor. Suthas Ratanakuakungwan for his continuous guidance, advice, suggestions, critics, comments, and patience throughout this thesis. Without his effort this thesis could not have been completed.

I also wish to express profound gratitude and sincere thanks to the member of examination committee Professor Dr. Sirichan Thongprasert and Assistance Professor Dr. Manop Reodecha for proving valuable suggestions for this thesis.

I also would like to thank Assistance Professor Chaitawach Saowapol, head of Chiang Mai Public Transportation Planning Research, and Mr. Kongdech Therrattanaket, one of the members of the research, for allowing me to use the result from their latest research.

My appreciation goes to the kind assistance from the officers of Chiang Mai Municipal Officers. And also sincerely thank Mr. Panyapol Mongkolcharoen, Head of CMB project, for the invaluable advice and information.

Finally, I would like to express my deepest gratitude to my parents and sister for their moral support and encouragement throughout my education at Chulalongkorn University.

TABLE OF CONTENT

		Page
	Abstract (Thai)	iv
	Abstract (English)	v
	Acknowledgement	vi
	Table of Content	vii
	List of Figure	xi
	List of Table	xii
Chapter		
1	INTRODUCTION	1
	1.1 General	
	1.2 Statement of Problem	2
	1.2.1 Problem with current public transportation system	4
	1.2.1.1 The insufficient of present public transport	4
	1.2.1.2 The needs of passengers are not fulfilled	5
	1.2.2 The bankrupt causes of previous bus transit system	5
	1.2.2.1 The route problem	5
	1.2.2.2 The manner of investment	6
	1.3 Objective of study	7
	1.4 Scope of study	7
	1.5 Methodology	7
	1.6 Organization of thesis	8
2	LITERATURE REVIEW	9
	2.1 Traffic congestion of Chiang Mai	9
	2.1.1 Environmental and health problems	9
	2.1.2 Urban productivity	10
	2.1 Solution to traffic congestion	10
	2.3 Background on public transit in Chiang Mai	11
	2.4 Urban transportation planning	12
	2.5 Route selection	13
	2.5.1 Demand analysis	13

Chapter		Page
	2.5.2 Travel time estimation	14
	2.6 Cost estimation	15
	2.7 Business decision making	16
	2.7.1 Quantitative decision process	16
	2.7.1.1 Technique used in quantitative decision making process	17
	2.7.1.2 Economic decisions	17
	2.7.2 Decision analysis	18
	2.7.2.1 Structure of decision	18
	2.7.2.2 Decision making under uncertainty process	18
	2.7.2.3 Quantitative method by probability theory	18
	2.7.2.4 Decision tree	19
	2.8 Financial feasibility	19
	2.9 Economic and environmental study	19
	2.10 Formation of co-investment organization	19
	2.10.1 Co-investment manner	20
	2.10.2 Management study	20
3	ANALYSIS ON CURRENT TRAFFIC IN CHIANG MAI	22
	3.1 Introduction	22
	3.2 Current bus transit in Chiang Mai	26
	3.2.1 Chiang Mai Bus (CMB)	26
	3.2.2 The proposed bus transit system	32
	3.2.3 The proposed routes	39
	3.3 Data collection	39
	3.4 Data analysis	40
	3.5 Research action step	40
4	ROUTE SELECTION	42
	4.1 Introduction	42
	4.2 The route	43
	4.3 Demand estimation	47
	4.3.1 Trip generation	48
	4.3.2 Trip distribution	51

Chapter		Page
	4.3.3 Modal split	54
	4.3.4 Trip assignment	55
	4.4 Size of investment	57
	4.5 Needs of passengers	58
	4.6 Law and regulation	59
	4.7 Conclusion	60
5	CO-INVESTMENT ORGANIZATION	64
	5.1 Introduction	64
	5.2 Idea on public transport organization	64
	5.3 Suggestion on co-investment manner	66
	5.3.1 Contractual agreement	66
	5.3.2 The return from the project	68
	5.3.3 Summary of co-investment contract	68
	5.4 Organization structure	70
	5.4.1 General duties of director	71
	5.4.2 General duties of each department	71
	5.4.3 Director and management executives appointment method	72
	5.4.3.1 Board of director	72
	5.4.3.2 Committees	72
	5.5 Risks	73
	5.5.1 Enterprise's risks	73
	5.5.2 Departmental risks	73
	5.6 Benefits for public transit	74
	5.7 Conclusion	75
6	FINANCIAL ANALYSIS	76
	6.1 Introduction	76
	6.2 Income	76
	6.2.1 Fare structure	76
	6.2.2 Advertisement fee	78
	6.3 Expenditure	80
	6.3.1 Capital cost	80
	6.3.2 Number of buses	80
	6.3.3 Stops allocation	82

Chapter	Page
6.3.4 Operation expense	86
6.4 Investment condition	90
6.5 Sensitivity analysis	91
6.6 Income estimation	94
6.7 Financial analysis	96
6.8 Conclusion	98
7 CONCLUSION AND RECOMMENDATION	99
7.1 Conclusion	99
7.2 Route selection	99
7.3 Financial analysis	100
7.4 The contract agreement of co-investment	100
7.5 The disadvantage of the demand estimation	100
7.6 Recommendation	101
7.7 Recommendation for further study	102
APPENDICES	103
APPENDIX A	105
APPENDIX B	124
APPENDIX C	135
APPENDIX D	141
BIOGRAPHY	149

LIST OF FIGURE

Figure		Page
1.1	Chiang Mai's City Plan	1
1.2	Chiang Mai's Mini-bus	1
3.1	Decision Flow	32
3.2	Research Action Step	41
4.1	Decision Making Process on Route Selection	44
4.2	Main Routes	45
4.3	Sub Routes	45
4.4	Feeder Routes	46
4.5	Routes	46
4.6	Amount of Traffic of Each Hour on Tapae Road	49
4.7	Amount of Traffic of Each Hour on Mahidol Road	49
4.8	Amount of Traffic of Each Hour on Rachadamnern Road	50
4.9	Amount of Traffic of Each Hour on Maninoparat Road	50
4.10	The Zone	70
5.1	Organization Structure	70
6.1	Bust Stops on Route 9	83

LIST OF TABLE

Table		Page
1.1	Total number of vehicle in Chiang Mai	2
1.2	Number of personal vehicle in Chiang Mai	2
1.3	Methodology Gantt Chart	8
2.1	Estimated losses due to traffic congestion	10
3.1	Total number of vehicle in Chiang Mai	23
3.2	Number of personal vehicle in Chiang Mai	23
3.3	Public Transportation System in Thailand Medium Size Cities	25
3.4	Comparison between CMB and Proposed Bus Transit System	36
4.1	Average Amount of Traffic in Chiang Mai Municipal Area	48
4.2	Trip Assignment for Each Zone	53
4.3	Selected Mean of Transport	54
4.5	Number of Passenger per Kilometer	58
4.4	Estimated Demand for Each Road	56
4.6	Estimated Demand of The 20 Routes by	62
6.1	Fare Structure	78
6.2	Bus Headway for Monday to Saturday	81
6.3	Bus Headway for Sunday	81
6.4	Summary of Capital Cost	85
6.5	Fuel Cost per Kilometer	86
6.6	Labor Cost per Kilometer	86
6.7	Total Operation Cost per Kilometer	86
6.8	Salary of Management and Executive	89
6.9	Income Statement	96
6.10	Cash Flow	96
6.11	Balance Sheet	97